

**Trường THPT
Tổ Vật lí**

**ĐỀ THI THỬ CHỌN HỌC SINH GIỎI
NĂM HỌC 2011-2012
Môn thi: Vật lí 12
Thời gian làm bài: 180 phút**

Câu 1: (1,5đ) Một khối gỗ khối lượng $M=400\text{g}$ được treo vào lò xo có độ cứng $k=100\text{N/m}$. Một viên bi khối lượng $m=100\text{g}$ được bắn đến với vận tốc $v_0= 50\text{cm/s}$ và chạm vào khối gỗ. Sau va chạm hệ dao động điều hòa. Xác định chu kì và biên độ dao động.

Biết va chạm tuyệt đối đàn hồi.

Câu 2: (2đ) Một quả cầu có khối lượng

$m= 2\text{kg}$ treo ở một đầu một sợi dây có khối lượng không đáng kể và không co dãn. Bỏ qua ma sát và sức cản. Lấy $g= 10\text{m/s}^2$.

a) Kéo quả cầu khỏi vị trí cân bằng một góc α_m rồi thả ra (vận tốc ban đầu bằng không). Thiết lập biểu thức lực căng dây của dây treo khi quả cầu ở vị trí lệch một góc α so với vị trí cân bằng. Tìm vị trí của quả cầu trên quỹ đạo để lực căng đạt cực đại.

Tính độ lớn của lực căng cực đại nếu $\alpha_m=60^\circ$.

b) Phải kéo quả cầu khỏi vị trí cân bằng một góc bằng bao nhiêu để khi thả cho dao động, lực căng cực đại gấp 3 lần trọng lượng của quả cầu.

c) Thay sợi dây treo quả cầu bằng một lò xo có trọng lượng không đáng kể. Độ cứng của lò xo là $k= 500\text{N/m}$, chiều dài ban đầu $l_0=0,6\text{m}$. Lò xo có thể dao động trong mặt phẳng thẳng đứng xung quanh điểm treo O. Kéo quả cầu khỏi vị trí cân bằng một góc $\beta = 90^\circ$ rồi thả ra. Lúc bắt đầu thả, lò xo ở trạng thái không bị nén dãn. Xác định độ dãn của lò xo khi quả cầu đến vị trí cân bằng.

Câu 3: (1,5đ) Trên mặt nước có hai nguồn sóng giống nhau A và B, cách nhau khoảng $AB = 12\text{(cm)}$ đang dao động vuông góc với mặt nước tạo ra sóng có bước sóng $\lambda = 1,6\text{cm}$.

a) Tìm số điểm dao động với biên độ cực đại, cực tiểu trên đoạn AB.

b) C và D là hai điểm khác nhau trên mặt nước, cách đều hai nguồn và cách trung điểm O của AB một khoảng 8(cm). Tìm số điểm dao động cùng pha với nguồn ở trên đoạn CD.

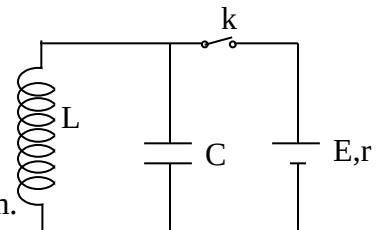
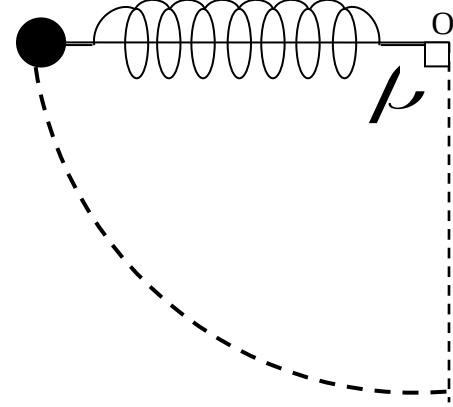
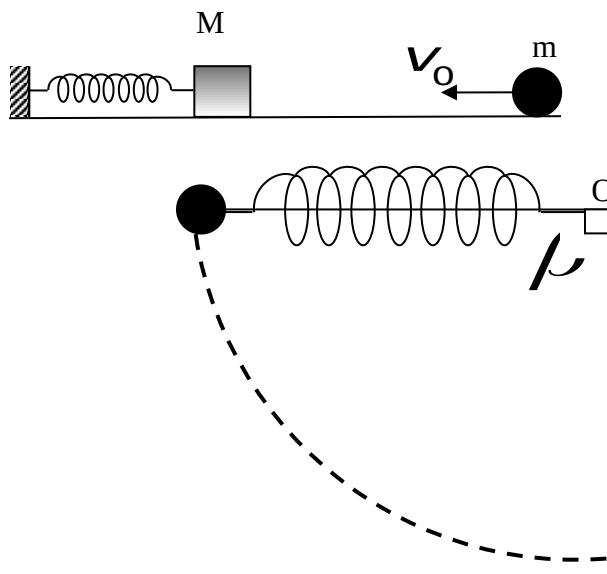
Câu 4: (1,5đ) Đoạn mạch điện xoay chiều gồm điện trở thuần $30\ (\Omega)$ mắc nối tiếp với cuộn dây. Điện áp hiệu dụng ở hai đầu cuộn dây là 120V . Dòng điện trong mạch lệch pha $\pi/6$ so với điện áp hai đầu đoạn mạch và lệch pha $\pi/3$ so với điện áp hai đầu cuộn dây. Tính cường độ hiệu dụng của dòng điện chạy trong mạch?

Câu 5: (1,5đ) Trên đoạn mạch xoay chiều không phân nhánh có bốn điểm theo đúng thứ tự A, M, N và B. Giữa hai điểm A và M chỉ có điện trở thuần, giữa hai điểm M và N chỉ có cuộn dây, giữa 2 điểm N và B chỉ có tụ điện. Đặt vào hai đầu đoạn mạch một điện áp

$175\text{V} - 50\text{Hz}$ thì điện áp hiệu dụng trên đoạn AM là 25(V) , trên đoạn MN là 25(V) và trên đoạn NB là 175(V) . Tính hệ số công suất của toàn mạch?

Câu 6: (2đ) Một mạch dao động như hình vẽ. ban đầu khóa k đóng. Khi dòng điện đã ổn định, người ta mở khóa k và trong khung có dao động điện với chu kì T. Biết rằng hiệu điện thế cực đại giữa hai bản tụ lớn gấp n lần suất điện động của bộ pin.

Hãy tính theo T và n điện dung C của tụ và độ tự cảm L của cuộn dây thuần cảm.

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI THỬ CHỌN HỌC SINH GIỎI MÔN VẬT LI 12 NĂM HỌC 2011-2012

Câu	Ý	Nội dung	Thang điểm
1		Và chạm tuyệt đối đàn hồi $mV_0 = mV + MV \quad (1)$	0,25
		Định luật bảo toàn năng lượng $\frac{1}{2}mV_0^2 = \frac{1}{2}mV^2 + \frac{1}{2}MV^2 \quad (2)$	0,25
		Từ (1), (2) suy ra: $V = \frac{2m}{m+M}V_0$	0,25
		Chu kỳ: $T = 2\pi \sqrt{\frac{M}{k}} = \frac{2\pi}{5}(s)$	0,25
		Định luật bảo toàn cơ năng $\frac{1}{2}kA^2 = \frac{1}{2}MV^2 = \frac{1}{2}M \frac{2m}{m+M}V_0^2$	0,25
		$A = \frac{2m}{m+M}V_0 \sqrt{\frac{M}{k}} = 4(cm)$	0,25
2	a	$T = mg(3\cos\alpha - 2\cos\alpha_m)$	0,5
	a	$T_{\max} = mg(3 - 2\cos\alpha_m) = 40(N)$	0,25
	b	$T_{\max} = 3mg$. Từ hệ thức trên suy ra: $3 - 2\cos\alpha_m = 3$ $\alpha_m = 90^\circ$	0,25
	c	Chọn mốc thế năng tại VT thấp nhất. Cơ năng tại A(ngang): $E_A = mg(l_0 + \Delta l) \quad (1)$	0,25
	c	Cơ năng tại B(thấp nhất): $E_B = \frac{1}{2}mV^2 + \frac{1}{2}k\Delta l^2 \quad (2)$	
	c	Lực đàn hồi tại VT B: $F = k\Delta l = mg + m \frac{V^2}{l_0 + \Delta l} \quad (3)$	0,25
3	a	Từ (1),(2) $\Rightarrow mV^2 = 2mg(l_0 + \Delta l) - k\Delta l^2$	0,25
	a	Thay vào (3): $k(l_0 + \Delta l) = mg(l_0 + \Delta l) + 2mg(l_0 + \Delta l) - k\Delta l^2$	
	a	$\Delta l^2 + 0,24\Delta l - 0,036 = 0$ Giải ra: $\Delta l = 0,104(m)$	0,25
3	a	Gọi M là điểm bất kỳ thuộc AB, với MA= d ₁ ; MB= d ₂ . Ta có $d_1 + d_2 = AB \quad (1)$ Để M dao động với biên độ cực đại: $d_1 - d_2 = k\lambda \quad (2)$	0,25

Từ (1) và (2) ta có: $d_1 = \frac{k\lambda}{2} + \frac{AB}{2}$ (3)

Mặt khác: $0 \leq d_1 \leq AB$ (4)

0,25

Từ (3) và (4) suy ra: $-\frac{AB}{\lambda} \leq k \leq \frac{AB}{\lambda}$

Thay số ta có: $-7,5 \leq k \leq 7,5 \Rightarrow k = -7, \dots, 7$ vậy có 15 điểm dao động với biên độ cực đại.

0,25

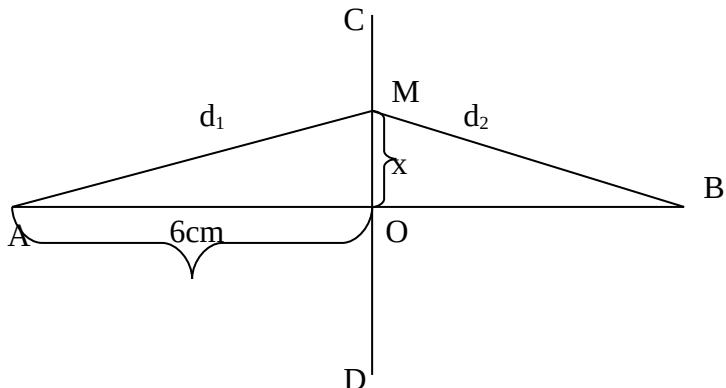
Tương tự trên nếu M dao động với biên độ cực tiểu:

$$-\frac{AB}{\lambda} - \frac{1}{2} \leq k \leq \frac{AB}{\lambda} - \frac{1}{2} \Rightarrow -8 \leq k \leq 7 \Rightarrow k = -8, \dots, 7$$

vậy có 16 điểm dao động với biên độ cực tiểu.

0,25

Vẽ được hình:

0,25

Để M và hai nguồn A, B dao động cùng pha thì:

$$\Delta\varphi = \frac{\pi(d_1 + d_2)}{\lambda} = 2k\pi \Leftrightarrow \Delta\varphi = \frac{2\pi d}{\lambda} = 2k\pi$$

$$\Leftrightarrow d = k\lambda \Leftrightarrow \sqrt{x^2 + 6^2} = k\lambda \quad (1)$$

0,25

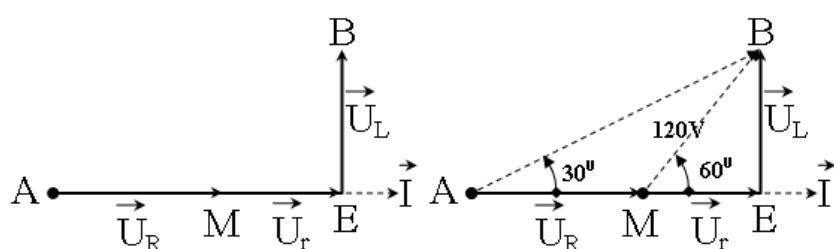
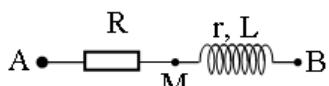
Mặt khác: $0 \leq x \leq 8$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra: $3,75 \leq k \leq 6,25 \Rightarrow k = 4, 5, 6$

Vậy trên đoạn CD có 6 điểm dao động cùng pha với nguồn.

4

Vẽ mạch điện và vẽ giản đồ véc-tơ.

0,5

	$HD : \Delta AMB \text{ có } t^1 i M \Rightarrow U_R = MB = 120(V) \Rightarrow I = \frac{U_R}{R} = 4(A)$	1
	Vẽ mạch điện và vẽ giản đồ véc-tơ.	
5		0,5
	$HD : \begin{cases} \Delta MNE : NE = \sqrt{25^2 - x^2} \Rightarrow EB = 60 - \sqrt{25^2 - x^2} \\ \Delta AEB : AB^2 = AE^2 + EB^2 \Rightarrow 30625 = (25+x)^2 + (175 - \sqrt{25^2 - x^2})^2 \\ \Rightarrow x = 24 \Rightarrow \cos \varphi = \frac{AE}{AB} = \frac{7}{25} \end{cases}$	0,5 0,25 0,25
6	<p>Khi dòng điện ổn định, cường độ dòng điện qua cuộn dây là:</p> $I_0 = \frac{E}{r}$ <p>Năng lượng dao động:</p> $w_0 = \frac{1}{2} LI_0^2 = \frac{1}{2} L \left(\frac{E}{r}\right)^2$ <p>Trong quá trình dao động, khi tụ điện tích điện đến hết cực đại U_0 thì năng lượng điện trường cực đại:</p> $w_0 = \frac{1}{2} LI_0^2 = \frac{1}{2} L \left(\frac{E}{r}\right)^2 = \frac{1}{2} CU_0^2$ $U_0 = nE$ $\Rightarrow C(nE)^2 = L \left(\frac{E}{r}\right)^2; T = 2\pi\sqrt{LC}$ $\Rightarrow C = \frac{T}{2\pi nr}; L = \frac{Tnr}{2\pi}$	0,5 0,5 0,5 0,5